

que me

avant...!

figueras 10 febrer 1932 - n.º II   **periòdic d'esquerra**   redac. muralla, 17, 3.ª, 1.ª

perquè no anem al congrés nacional d'esquerra republicana de catalunya

Si donem aquesta nota negativa no és en sentit nihilista ans el contrari, és per donar una satisfacció a la nostra consciència de catalans i de republicans pel greuge que li inferim de no unir el nostre esforç a l'organisme polític en el qual hi militen uns homes honorables i honradíssims, que en la seva vida d'inquietud constant i en data no molt llunyana precipitaren la caiguda d'un règim i n'instauraren un de novell sense poder orientar-lo a bastament, malgrat trobar-se en els llocs preeminents on han quedat situats.

Nosaltres que assistírem a la formació de l'Esquerra Republicana de Catalunya, si ens imaginéssim tant sols trobar-hi el mateix esperit de renovació, d'interès col·lectiu i de desinterès personal que va incoar-la, ocupariem el lloc que ens pertocqués en el Congrés.

Sabem positivament que hem coincidit, coincidim i coincidirem sempre amb aquells homes fidels a uns ideals que, cansats de suportar els impropis de la clandestinitat i neguitosos de veure els catalans republicans d'esquerra disgregats aguantant les desferres dels vells i ineficaços partidets polítics, un dia decidiren ajuntar-los i formar-ne un bloc més o menys consistent que resultà l'Esquerra Republicana de Catalunya.

També sabem - perquè ho hem viscut en el nostre clos comarcal - l'impotència material dels nostres amics per portar l'E. R. de C. al camí que li correspondria seguir per raó de la seva naturalesa i per poder resoldre les necessitats més peremptòries del nostre poble per les quals fou establerta.

L'afluència considerable d'adherents, personalment i col·lectiva, ha trempat l'esperit rebel dels homes més significats limitant-los el seu radi d'acció, coaccionant-los a seguir una trajectòria diferent a la seva manera d'ésser i privant-los d'anar endavant quan ells, precisament, veuen en l'estatisme que volen lligar-los una submissió a les coses velles i una posició contraproduent a la que es deuen per l'actuació noble de tota la vida.

Ens diran que l'E. R. de C. és un partit democràtic i, per tant, subjecte a canvi d'orientació segons els seus components vulguin donar-li, però perquè no hi tenim confiança i perquè no sabríem avenir-nos a rebre el refrenament d'una majoria encara que republicana, burgesa i conservadora, que situa els seus interessos particulars en primer terme dels col·lectius, no podem assistir-hi.

Nosaltres som partidaris dels valors de l'E. R. de C. en tots els seus actes que retracten els seus sentiments més humans:

En la proclamació de la República Catalana.

En la negació del vot de confiança al Govern de la República Espanyola, havent-hi un reaccionari descordat com En Maura.

En la protesta viril de quan s'intentà per primera vegada aplicar la Llei de Defensa de la República que de sobres és veia que en sortirien afectats els actes dels veritables republicans.

En la desautorització dels governadors com Anguera de Sojo que amb l'etiqueta de jurispèrit, no feia altra obra que d'exaltació de la lluita de classes.

En la seva atenció als obrers en les qüestions socials ajudant-los a fer el contrapès contra la plutocràcia imperant, explotadora i anorreadora dels drets de l'home.

En aguantar ferm l'esperit de llibertat que conté l'Estatut refrendat pels catalans, no perquè serveixi per uns quants, sinó per alliberar-nos tots alhora i fer-ne participació als nostres germans d'altres terres.

En denunciar a tots els vents que els pertorbadors de la comarca de Manresa no eren els obrers, que estan delirant veure la justícia republicana promesa, sinó aquells homes adinerats de la Lliga que pagaren 110.000 pessetes - 10.000 més que el sol licitant - perquè no s'obri una fàbrica en la qual podrien treballar-hi uns 1.000 obrers, i aquells monàrquics que no en tenen prou d'explotar la vida dels homes en les mines i en les fàbriques generadores de malalties cròniques, que els situen en parats forçosos per impossibilitar de disfrutar els pocs avantatges aconseguits amb el canvi de règim.

En indicar al Govern de la República que no cometi l'injustícia de deportar els detinguts del «Buenos Aires», sense coneixement de les causes que els inuïren a l'actitud que adoptaren.

En tots aquets moments i molts d'altres que no ens venen a la memòria estem al costat dels homes que pertanyent a l'E. R. de C. obeixen constantment als dictats de la seva consciència. Però, en ço que no estem d'acord és amb les rectificacions que han seguit a cada una d'aquestes manifestacions per pressió dels altres elements adherits que veient-se amb majoria han fet prevaldre els seus instints egoistes i conservadors.

Es per això que a desgrat nostre no podem assistir al Congrés Nacional d'Esquerra Republicana de Catalunya, perquè per claudicar igualment de les més importants consignes de nostres idees, preferim seguir indisciplinats i continuar la nostra obra com fins ara.

J. V. CAMPS.

full quinzenal

ball de la mendicitat

Un floreig de dones belles. Sedes i oripells. Uns escots provocatius. Vestits llargs que ceneixen els flancs. Perfums exòtics que us eixamplen les narius. Sensualitat pagana.

Festa de beneficència. Luxe aparatós. Dieta forçada.

Contrast indignant. Diners llançats. Misèria esgarrifosa.

* * *

Parem-nos i reflexionem.

* * *

Tots sabem que el ball de la Mendicitat es fet a profit dels pobres. En ell es recapten unes pessetes que serveixen per a donar pa a la gent menesterosa de la ciutat.

Aquesta festa hauria d'ésser, a judici nostre, aplec de germanor, deixant de banda totes les puerilitats materials i de caire polític.

Però cal reconèixer que no és així. L'aristocràcia (?) deixa d'anar-hi. La gent treballadora no hi pot concórrer.

A més, creiem que els preparatius — despeses generals i particulars — costen més que el benefici que d'ella se'n treu.

Cal que el poble pensi. Una part dels diners que cal esmerçar per assistir-hi — anar-hi amb trajo de crostes d'or — seria suficient per a satisfer la fam dels pobres

¿Quants sacrificis morals i materials costa a voltes de permetre's un luxe? Cal assentar el cap.

¿El ball de la Mendicitat és una festa de Caritat o una falsa exhibició de grandeses?

Nosaltres, per ara, no hem pogut esbrinar-ho.

Però, confiem que el temps ho posarà en clar.

MARIUS SUIRAM.

Els assassins, encara que vagin uniformats, han d'anar a la presó.

(de «fornal»)

la plaça mercat

De la plaça mercat en projecte haurem d'ocupar-nos-en més sovint, puix sembla que el nostre actual Ajuntament segueix la mateixa tàctica que els seus antecessors *primoderiveristes*.

El darrer Ajuntament, del qual en formaven part els senyors Dalfó, Macau, Miás i altres de *menor quantia*, amb protestas o sense del poble no hauria reparat sacrificar els interessos de la major part del veïnat i de l'erari municipal, amb la condició d'aixecar una gran i sumptuosa plaça mercat a l'Horta de l'Hospital, al·legant que allí és el lloc més cèntric de la ciutat.

Els directors del moviment savien prou bé que llur projecte no prosperaria perquè aquella Horta i els seus anexes, fins hi tot l'edifici de l'Hospital, havien estat cedits pel fi benèfic que es proposà el seu donant i de cap manera podien destinar-se a cap altra cosa que no fos aquella finalitat benefactora.

Aleshores aquells *dessinteressats* senyors d'aquell Ajuntament integrat per individus de la U. P. continuant llur projecte que no era altre que el de portar l'aigua al seu molí, i aprofitant uns moments en què el poble es trobava oprimat per la brutalitat d'aquells governants, cacics que intentaren portar llur pretensió d'edificar la plaça a la finca pro ietat de la família Raguer a l'extrem del carrer de Sant Llätzer contigüa als edificis dels senyors Macau, Dalfó i Miás, prop de la estació del ferrocarril, o sigui en el punt més distanciat de població

Queda demostrat el desinterés d'aquells senyors, respecte la plaça, de la mateixa manera ens ho demostra llurs comptes a l'intervenir a l'administració de l'Ajuntament on les despeses es prodigaren espléndidament entre obsequis i vergonyoses humiliacions impròpies d'homes lliures.

Afortunadament aquells projectes s'enderrocaren. Caigueren per la pròpia força del seu desprestigi i el poble no va sofrir cap dany, ja que les coses restaren tal com eren.

Però el que actualment s'observa es que el nostre Ajuntament, republicà per excel·lència, ha hereditat aquell esperit de somnis i grandeses. Tant si el poble ho vol com no, hi hagi o no necessitat, (això encara no s'ha discutit) la gran i sumptuosa plaça mercat la tenim en projecte. Hom diu que ja està acordat, però també es diu que obeeix a interessos particulars, en benefici d'uns i en perjudici d'altres que vol despullar-se'ls de drets legalment adquirits, per tal com els veïns de l'actual plaça han vingut sofrin tots els impostos de l'Ajuntament i de l'Estat, les càrregues de crescuts lloguers per raó de llurs situació a la plaça i les respectables despeses invertides en llurs establiments.

Ací Figueres tenim un bell exemple. Ja fa molt de temps que un Ajuntament va traslladar, a l'actual Plaça de Catalunya, el mercat de grans que abans tenia lloc cada dijous a la placeta que existeix entre el carrer de la Muralla i el carrer de la Junquera. Fou tant gran la pèrdua de rentabilitat que ocasionà a aquella barriada, que en molt poc temps els veïns es veïeren obligats de traslladar-se i, fins i tot, alguns s'exiliaren arribant la renda dels comerços i dels lloguers a baixar més d'un 50 per cent.

Indiscutiblement la plaça mercat s'ha de construir, però cal per la bona marxa de l'economia ciutadana, no moure-la del lloc on és. Ara, amb l'enderrocament de la vella casa de la ciutat ha quedat un lloc esplèndid. Aquell projecte d'un nou Ajuntament el creiem excessiu i no té cap urgència, pot esperar-se molt més. Encara hi han altres obres que estan per damunt d'una casa de la ciutat: les escoles i la plaça mercat.

X. Y. Z.

Deia Gros: Els pobres són tan necessaris als rics, com els gossos als lleons dels parcs zoològics.

de («fornal»)

converses

—¿ Però com és que encara no hagin acomiadat aquells empleats?

—Home, és allò de la democràcia, cal tornar bé per mal; si ells pecaren, nosaltres no hem pas de seguir el seu exemple, és.....

—Bé, però, que dirà la gent? No veieu que és una cosa ridícula, després de tot ço que heu fet, ara no treure'n cap.

—Tant com cap; de moment ja n'ha saltat un, a més a més has de comprendre que la democràcia, el federalisme, el socialisme, el «Noi del Sucre».....

—Què m'expliques a mi?, no cal buscar tans subterfugis, les decisions es prenen radicalment, si o no: fa riure aquesta actuació d'estira i arronsa, sembla un joc d'infants.

—Ja t'hi voldria veure a tu, aixèrit, no saps les greus conseqüències que porta una política massa recta. Cal anar fent, però buscant les mil combinacions. A més, i això t'ho dic amb tota reserva, els empleats municipals que volíem acomiadar varen fer córrer que si ho portàvem endavant algun company se'n recordaria...

—Bé, vaja, haguessis començat per ací..... *valientes*.

* * *

—M'han dit que havieu llogat tres o quatre empleats més a les Oficines Centrals de la casa gran.

—Sí, en vàrem treure un, i el seu sou l'hem repartit en tres.

—Així, economia cap, no?

—Economies? no sé perquè; què en fariem dels diners?, s'han de fer córrer, a més si arriben a governar els comunistes.....

—Bé, però, tinc entès que teniu excés d'empleats.

—Excés, mai! Es que la gent discuteix sense saber ço que diu. Vàrem despatxar el Cap d'Arbitris, que era un vot segur per les dretes, i hem llogat uns quants minyons que tenim lligats per l'estòmac i són vots segurs per nosaltres. Amb aquests nous empleats hem augmentat el personal d'Intervenció, on teníem algun vot dubtós. Ara com que hi ha més personal que el compte, tots estaran contents i es posaran completament de la nostra banda, ço que interessa és anar fent ambient, puix els nostres prohoms ja estan fent números per a l'any proper.

—Em penso que seguïu una mala política.....

—S'hi està tan bé a l'Ajuntament... Fem tanta falta a la nostra ciutat..... Hem posat tant d'afecte al càrrec, que tots els companys estem disposats a tornar a sacrificar-nos.

—Bé, però, ja compteu amb el poble?

—El poble? Potser amb la totalitat no, puix aquests caps-escalfats d'*avant*..! estan obrint-li els ulls; per això ens interessa anar fent el nostre exèrcit buròcrata; per això ens convé tenir satisfets els nostres amics; per això cal obrar amb quelcom de maquiavelisme...

—Però això costa pessetes i acabareu les de la caixa municipal, penseu que els homes de les Dictadures varen deixar-n'hi alguna, no quedeu més malament que ells.

—Amic, ja estem al ball i cal ballar...

—Doncs, no pareu, a veure si a l'últim us marejeu, i han de portar-vos a casa a pes de braços.

—No és pas fàcil..... som els reis de la «pirueta»... PAM i PIPA.

el senyor melquíades «melquiadeja»

Acabem de sortir d'un surt o d'un surt i mig - la conferència del fill de Maura i l'assemblea anticatalana de Burgos - i ja ens trobem amb una altra batzegada que intenta també fer d'espantall per a esporuguir-nos: la conferència de Melquíades Alvarez a València.

El senyor Melquíades amb una vèrbola pretenciosa i florida ha parlat de Catalunya i, naturalment, del seu Estatut que va ésser votat unànimament el dia 2 d'Agost de l'any passat i que ha d'ésser aprovat per les Corts de la República.

Es clar que podríem definir amb poques paraules la seva conferència si només diguéssim: Molta eloqüència, molta eloqüència, però manca de ciència.

Un home com el senyor Melquíades Alvarez no sap, malgrat dir-se'n, el que és ésser liberal, tenir consciència liberal. Pobre! En el curs de la seva conferència feia anar en dansa tot allò de la «soberania nacional» emprant uns termes semblants als que emprava durant el règim monàrquic, per no dir iguals, d'aquell règim que ell sabé sempre respectar vinculant servilment, l'espinada a l'amo, al rei lladre.

Ell agafat a la «unidad nacional» no vol sentir parlar de la nació catalana ni de cap altra nació dins l'«intergradat» de la nació espanyola.

Proclama a grans veus que ell és autonomista, però separatista no. Autonomia regional, si Llibertat nacional, de cap manera. Ni per a Catalunya, ni per a les Bascongades, ni per a Galícia, ni per a ningú. No vol, ni està per cap peïta nació dins la República de les terres d'Ibèria que serien - segons diu ell - nacions l'iliputenques, vergonya del nostre país.

El senyor Dualde, catedràtic de Dret de l'Universitat de Barcelona va fer la presentació del senyor Melquíades acabant amb aquestes paraules: «Yo no quiero cansaros más y no diré más que lo siguiente:

Demóstenes, Cicerón, Castelar, Melquíades Alvarez».

Rediantre! I quina projecció més ràpida i sincopada de mentalitats fàcils a l'oratoría que ha sabut fer aquest catedràtic.

Catalunya, avui, és la poncella que esclata ufana, plena de vida, i no podran tòrcer la seva voluntat ni els seus afanys tots els Melquíades, els Mauras, els Royos, els Unamunos, en fi, tots aquells que ja senten a cosa morta i putrefacta. —ROC CLAR.

El Siglo

DE

ANTONI CARRERAS
AVINGUDA REPUBLICA, 17

Venda exclusiva dels olis purs de oliva
 del Sindicat Oleícola Garrotxa-Empordà.

Perfumeria - Articles fotografia -
 Drogueria - Pintures - Comestibles

No ho oblideu

Cal recordar a la majoria municipal que en la nostra Ciutat, falten:

Escoles públiques.

Una plaça coberta pel mercat.

Una peixateria més gran que l'actual.

Penseu que en la plaça i peixeteria hi venen solament dones, que el Govern els hi ha concedit vot, que s'acosten eleccions...

Penseu que el fill de l'obrer no pot anar a escola: en les públiques per no reunir condicions, en les particulars per ésser excessives les quotes mensuals. També te vot l'obrer i algun encara pot deixar-se temptar, recordeu que s'acosten eleccions...

Nosaltres us ho recordem, puix seria una desgràcia per l'estimada Ciutat, que perdés dirigents com vosaltres, gent seria, escrupulosa, d'historial polític envejable, d'actuació conscient i enèrgica, etc. etc...

Benvinguts

Amb motiu de l'homenatge que es féu a la memòria del nostre preuat conciutadà, En Martí Vilanova, vàrem tenir el goig de saludar a varis companys de Barcelona, que vingueren en testimoni de veritable efecte per aquell home bó que sacrificà la vida defensant les nobles aspiracions dels que sofreixen.

excés de forces

Sembla que els ciutadans que formen la majoria municipal s'han interessat prop de la Superioritat perquè es desfinin ací Figueres, vuit guardes d'assalt.

¿Que no contaven els lloables i meritoris ciutadans de la majoria municipal amb la formació de la *Guardia Cívica Femenina*?

Nosaltres creiem que amb una organització de tal embargadura política-social, en lloc de faltar guardia d'assalt, sobra guardia cívica masculina, i totes les guardies *creadas y por crear*.

No sigueu espantadissos senyors consellers de la majoria municipal. Fomenteu la *Guardia Cívica Femenina* i assolireu el màxim de popularitat.

l'estatut

l'estatut després de la formidable gestió d'una comissió de destralers

Havem llegit el tetx del dictamen aprovat per la Comissió parlamentària i després de comparar-lo amb el primitiu projecte d'Estatut, francament... ens ha caigut l'ànima als peus.

Bé! i esperem! Encara s'ha d'aprovar per les Corts les quals no dubtem que la retallada la farà més grossa. No cal que fem més comentaris i fixem-nos amb la modificació que ha fet la Comissió als articles més importants que a continuació transcrivim:

en primer lloc cal remarcar que en el dictamen s'ha anul·lat l'article 36 el qual estava redactat de la següent manera:

Art. 36. Mentre el servei militar no sigui voluntari, els catalans el prestaran, en temps de pau, en territori de Catalunya, a reserva del compliment dels pactes que el Poder de la República tingui amb la Societat de Nacions.

projecte primitiu

Art. 1.er Catalunya és un Estat autònom dintre la República espanyola.

Els representants a les Corts de la República seran elegits d'acord amb les lleis generals.

dictamen

Art. 1.º Cataluña es una región autónoma de la República española.

Sus representantes en las Cortes serán elegidos de acuerdo con las leyes generales.

de la llengua

Art. 5.º La llengua catalana serà oficial a Catalunya, però en les relacions amb el Govern de la República serà oficial la llengua castellana.

L'Estatut interior de Catalunya garantirà el dret dels ciutadans de llengua materna castellana a servir-se'n personalment davant els tribunals de justícia i davant els òrgans de l'administració.

Així mateix, els ciutadans de llengua materna catalana tindran el dret d'usar-la en llurs relacions amb els organismes oficials de la República a Catalunya.

Art. 5.º El idioma catalán será como el castellano, lengua oficial en Cataluña.

En las relaciones oficiales entre Cataluña y el resto de España, así como entre las autoridades del Estado y las de Cataluña, la lengua oficial será el castellano.

Ante los tribunales de Justicia y ante los órganos de la administración, los ciudadanos de lengua materna no catalana podrán hacer uso del idioma oficial que elijan.

Asimismo los ciudadanos de lengua materna catalana tendrán el derecho de hablarla y escribirla en sus relaciones con los organismos oficiales de la República, en Cataluña.

Toda disposición oficial dictada dentro de Cataluña, deberá ser publicada o notificada en ambos idiomas.

de l'ordre públic

Art. 13. *Correspondrà a la Generalitat de Catalunya la legislació exclusiva i l'execució directa en les funcions següents:*

A). . . . .

1) *La Policia i l'ordre interior. La Generalitat podrà requerir, per a aquesta finalitat i en la forma legal, l'auxili de l'Exèrcit de la República. L'auxili sol·licitant cessarà quan la Generalitat ho acordi.*

Art. 11 *Corresponderà a la Generalidad de Cataluña, la legislación exclusiva y la ejecución directa de las funciones siguientes:*

A). . . . .

1) *La Policia de orden interior de Cataluña.*

El Estado tiene las facultades que le atribuyen los puntos 4.º y 16 del artículo 14 de la Constitución y, en su consecuencia, podrá intervenir en el mantenimiento del orden interior de Cataluña en los siguientes casos:

1.º *A requerimiento de la Generalidad, debiendo cesar la intervención a instancias de la misma.*

2.º *Por propia iniciativa cuando el Estado entienda que lo exigen los intereses generales del país y su seguridad.*

La Ley de orden público determinará las formas a que debe ajustarse la declaración del estado de guerra.

de l'ensenyança

Art. 31. *L'ensenyament primari serà obligatori i gratuït. La Generalitat facilitarà als escolars més aptes l'accés a l'ensenyament secundari i superior.*

A totes les Escoles primàries de Catalunya serà obligatori l'ensenyament de l'idioma castellà. La Generalitat de Catalunya mantindrà Escoles primàries de llengua castellana de tots els nuclis de població on, segons el darrer trienni, hi hagi un mínim de quaranta infants de llengua castellana. En aquestes Escoles s'ensenyarà la llengua catalana.

Art. 31. *La enseñanza primaria será obligatoria y gratuita.*

La Generalidad podrá organizar en la forma que considere más apta y conveniente, las enseñanzas secundaria y superior.

En todas las escuelas primarias de la Generalidad, será obligatoria la enseñanza del idioma castellano. Este se usará también como instrumento de enseñanza, de acuerdo con el artículo 50 de la Constitución.

La Generalidad de Cataluña mantendrá escuelas primarias de lengua castellana, en todos los núcleos de población que en el último trienio contasen con treinta niños castellanos. En estas escuelas se enseñará también la lengua catalana.

Com pot veure's el cas no té precedents històrics. Concòrdia, Pacte de Sant Sebastian, Auto-determinació... tot, tot ha estat menjar pels gats. Els liberals de les terres d'Espanya ens han fet una altra jugada... i nosaltres tot ho fem per la concòrdia. L'única sol·lució, *concordiosa*, resta al Parlament. Si allí els nostres diputats afluïxen ja no queda res a fer per via de concòrdia. I aleshores, què? Aleshores haurem de fer-nos de la perseverància.

retallem de «l'humanitat»

nació, no regió!

«Nació, *amigo* Melquiades, per molt que vós dieu el contrari. Nació amb totes les de la llei, per molt que els lladres coronats li hagin pres, en mantes ocasions, bocins de sobirania. D'aquesta sobirania que a vós i als que pensen com vós us fa tanta por d'abdicar. Sembla mentida que us tituleu liberals - ja sabem qui sou! - que proclameu la tolerància i la justícia principis bàsics de la República i tanquen els ulls a la realitat, tot just quan acabeu de dir que en voleu viure... Si no us coneguèssim....

No sabem com haurien judicat el nostre plet, Demòstenes. Ciceró o Castelar, al nivell dels quals ha volgut posar-vos Joaquim Dualde. Demòstenes, com vós sabeu va anar a la guerra i va fugir com una rata. Era verbalista i no paladí. Igual que vós. En ocasió de vulnerar la dictadura les lleis fonamentals de l'Estat, vós que com a jurisconsult les devieu conèixer i com a president del Congrés les devieu defensar, vàreu limitar-vos a una covard fugida d'estudi, anant, perquè no fos dit, de bracet amb el *diablo cojuelo*, que presidia el Senat, a implorar la clemència del rei brètol.

No teniu dret a donar pautes ni consells, senyor oportunista. Vós vàreu inventar la goma higiènica reformista, però tal de jugar amb un doble joc de cartes. Us manteníeu republicà, però anàveu fomentant ministres a la monarquia. Vós sou un enemic tradicional de les nostres coses. L'any 1907, en temps de la Solidaritat Catalana, vàreu tenir un èxit al Congrés realista, dient penjaments de Catalunya. El pinyol consistí en dir, desafortat: - «Los catalanes son unos mediocres»... I fou Puig i Cadafalch qui va protestar-ne, perquè aleshores era tan catalanista que encara no havia demanat «caritat» al rei lladre.

No parlem de mediocritat, ciutadà grotesc de la blanca corbata... Si alguna vegada la mediocritat més absoluta ha près carn i sang - sang d'orxata, de la que fan els vostres electors - ha estat en la vostra persona. Sense vós, el cadàver de Garcia Prieto fóra un cas excepcional. Amb vós fa «ronda». Sou el passat, sou una ruïna vivent, que sorpreneu la bona fe valenciana fent-vos passar

par republicà quan heu fet el joc a la monarquia sempre que heu pogut. No teniu dret a pontificar. Sou un home quaternari; penseu, en matèria de nacionalitats, com l'*antropopitecus de Java*...

Nosaltres tenim perfecte dreta a tot allò que diu l'Estatut i forces coses que no diu. Demanem allò que ens fou robat. Si vós empàreu el robatori, no sou liberal ni sou res. Sou un encobridor de la pilleria. Per quins set sous, Dualde, amics de la dictadura, us comparà a Castelar? Castelar redactà una constitució federal i el federalisme ens dóna molt més del que prescriu aquest minso Estatut que a vós us sembla una muntanya.

I no feu la ridícula de parlar de *naciones liliputienses*, vós que sou Liliput en essència. Segons la vostra teoria el Japó, minúscul, no tindria raó d'existir davant la Xina, enorme. Ni Bèlgica ni Dinamarca, petites nacions de vida intensa, tindrien dret a la independència. I els Estats Units farien molt bé d'ensenyorir-se de Nicaragua...

Ens ho donareu o no ens ho donareu. Allà vosaltres... Però la Veritat és una i no la desfareu pas vós. I aquesta Veritat és: CATALUNYA NACIÓ, NACIÓ i NACIÓ. Us ho diu i ho signa

J. M. FRANCES.

senyors de la majoria municipal

Com a homes laics i habitants d'un país on no hi ha religió oficial, us recordem que urgeix en la nostra ciutat, les següents reformes:

Primer. Denominar els carrers que porten nom de Sant, amb el nom d'algun personatge republicà, d'algun màrtir heroic o d'alguna gesta històrica.

Segon: Retirar de la via pública les imatges que representen una determinada religió i que encara s'exhibeixen als carrers de Girona, Cervantes, Sant Antoni, etc. etc.

Tercer: Prohibir que les campanes toquin amb tanta freqüència.

l'extrem orient i la s. d. n.

Per primera vegada la Societat de les Nacions ha estat cridada a intervenir damunt el procedir bel·licós i les intencions anexionistes, pròpies de les grans potències. La primera actuació ha estat un fracàs. L'imperialisme japonès ha tombat la S. D. N.

Per mitjà de la premsa tothom s'haurà pogut fer càrrec de la veritat del cas de l'Extrem Orient. Es tracta d'un *apat* econòmic, temps ha previst. Es a dir: Es tracta d'un país, el Japó, superpoblat i, econòmicament, superexplotat que li cal estendre el seu imperialisme econòmic. L'única manera de resoldre aquesta qüestió és apoderar-se de la Manxúria, tal com féu l'any 1910 amb la Corea. La Manxúria és un país ric, puix les seves terres són fèrtils i verges; el seu subsòl conté ferro, cr, carbó, amiant; i, a més, el seu mercat està gairebé per explotar. Hi ha un altre fet que s'ha de tenir en compte: els japonesos han invertit a la Manxúria més de 2.150 milions de «yens» (1.200 milions de pessetes). Gran part d'aquest capital, junt amb llur tècnica, ha estat destinat a la creació de moltes indústries que han donat beneficis esplèndids i inesperats, degut, més que a res, al cost de la mà d'obra. Cal remarcar que un jornaler manxú cobra un jornal la meitat més baix del que cobra un obrer japonès, amb la mateixa capacitat de treball. Com pot veure's la Manxúria és una *vinya* per la gran potència illenca.

Mai, després de funcionar uns quants anys, la S. D. N., havia prè una posició tan cínica com la d'ara. Fou creada per a restablir la pau entre els Estats en pugna. Aquesta és la raó que té la S. D. N. d'ésser essencialment oficial. Si la S. D. N. no satisfà les seves obligacions, està predestinada a desaparèixer. Heus-aci perquè el seus fidels seguidors, els campions del pacifisme armat i de l'imperialisme sanguinari fan els possibles per conservar-la. Avui, amb el cas de la Xina i el Japó, la S. D. N. passa moments molt difícils i de gran responsabilitat. Indiscufblement la prova serà dura, i creiem que no se'n sortirà.

Cal posseir una gran confiança, una ingenuïtat diplomàtica i una hipocresia governamental per negar

que el que passa pel Mar grog no té importància. Però, quan hom llegeix que a l'Extrem Orient s'estan matant i es bombardegen les ciutats, veiem clarament que això no és la pau.

No hi ha pas cap dubte que l'Imperi del Micado ha provocat el conflicte en ocupar Mukden (capital de la Manxúria). Observi's també que tots els estats mostren tota mena de complaences envers el Japó. Anglaterra ha estat durant molt de temps l'aliada d'aquesta potència oriental, degut a que ella tem per aquella pròxima i ineluctable emancipació de la Índia i Austràlia. França compta amb el Japó per fer fracassar la conferència del desarmament. En fi, cal solament fixar-se que els japonesos estan fent tota mena de barbaritats, s'han burlat ja de les zones neutrals i internacionals i encara ningú els ha dit res, sembla talment com si existís un pacte tàcit entre tots els imperialismes del món per tal de mantenir a la Xina amb l'estat endarrerit en què es troba. I això s'explica: si la gran república xinesa és dividida i anexionada, els Estats capitalistes podran continuar llur política d'explotació a aquest gran país asiàtic.

Per altra banda la S. D. N., materialment i moral, es sent molt feble. No pot encarar-se davant la cancelleria japonesa, puix aquesta pot respondre, més o menys, així: «vosaltres em retreieu el meu imperialisme i la meua política a la Manxúria, però jo no faig res més que seguir l'il·lustre exemple de l'Occident. ¿Ha procedit d'altra manera França a Tunís, a l'Indo-xina i al Marroc; Anglaterra a Egipte; Itàlia a Líbia i els ED. UU. a l'Amèrica central? Aleshores, per què hi trobeu tants inconvenients?».

I així tenim que la S. D. N. no pot fer valdre els seus principis; per ara solament s'accontenta en fer una crida a l'esperit de compromís i responsabilitat, i enviar, de tant en tant, comissions d'informe a l'Orient... Si!, ha dit la Xina, a condició que el Japó evacui tot seguit la Manxúria i cessi les hostilitats.

Mentrestant els japonesos s'hi refusen, i la guerra va continuant en plena pau oficial.

M.

Un bon taller de calçat a mida
PALLAC GALAN, 2

cal peçar fort?

Arran de la passada agitació a la Conca del Llobregat, alguns republicans massa afectats pel que es diu de la República: que si trontolla, que la pobra està malalta i que, per tant, cal vetllar per la seva salut, no se'ls acut altra cosa que expressar-se en uns termes de severíssim puniment, com si volguessin dir amb això: «tu revoltós, o calles o et ratllo la cara».

I saben molt bé afegir, aquests diem-ne senyors: «La República no anirà endavant fins que pegui de valent. Fins que no s'escarmenti a alguns d'aquests avalotadors no anirem bé.»

Bé, vaja! Que el treballador no sàpiga com menjar perquè el seu burgès ha volgut tancar la seva fàbrica per tal de no haver d'acatar impositcions (?) absurdes per ell, merescudíssimes per a l'obrer, el republicà afectat no ho vol creure, i si ho creu, no vol que sigui dit, no vol reconèixer ho. I no s'immuta pel que passa l'obrer.

Adhuc gallegen que, fins que no hauran tirat el coll a terra a aquests obrers cridaires que no fan més que fer-nos viure amb l'ai! al cor, no en sortirem.

Es així com s'ha d'adobar això?—preguntem nosaltres. Si és així, ens veurem obligats a presenciar com, grotescament, la carn proletària i la sang dels nostres obrers, s'escampa trossejada i tèbia tacant els carrers de les nostres urbs.

Als que pensen d'aquesta manera, caldria que el poble ardit i assenyat, que el 14 d'Abril es llançà al carrer, els hagués tingut a les seves mans i els hagués fet conèixer la guillotina.

Es clar, la violència del treballador cal resoldre-la, encara, amb més violència bèl·lica, amb violència fastigosament ritmada, amb violència estridentment militaritzada. No, no és això. No

ha d'ésser això. No pot ésser acudir a aquesta mena de solució anacrònica.

El proletariat—el poble mateix—té dret a fer sentir els seus nobles afanys emancipadors, propugnadors d'una veritable i ben sentida llibertat. Llibertat—com digué Marx—que no és res més que el reconeixement de la necessitat. La necessitat que és cega solament quan no és compresa.

Prenent exemple d'aquestes encertades paraules veurem que no és brutalment, follament, que cal acudir a la violència per a posar fre a uns afanys, a uns anhels que esclaten d'una manera agitada i violent, puix que el que s'exclama és verament per necessitat. Necessitat de viure com els altres homes que poden fruit d'una cultura, d'un confort, d'una estimació, camins oberts i humaníssims d'una bella i sòlida fraternitat social. Es pura comprensió el que cal.

* * *

Heus-ací el clam reivindicador:
Justícia. Justícia Social!

Cal, doncs, esforçar-se en l'assoliment d'un ambient de justícia veritable per a tots. Cal reconèixer que no és pegant fort com s'eduquen les masses, com s'instrueix el poble. Fixem-nos amb els infants i veurem que hom en treu més profit fent-los comprendre el bon obrar, que no anant-hi a trucs i a cops d'una faisó desesperada i incivil per a fer-los creure.

Allunyant la violència dels de dalt—digueu-los mestres—, allunyarem la violència dels de baix—anomeneu-los deixebles.

JOWSKI.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 2

excés d'original

Per aquest motiu ens quedem en cartera varis articles que procurarem incabrir en el proper número.

Entre altres treballs n'hi ha d'En Jaume Sagalà, R. Ximenis, Victor Muntanyà, M. D. B. i Marc-Aureli.

S'arreglen plomes estilogràfiques
Llibreria Batllosera
GALAN, 2

la biblioteca

Havem rebut de la Biblioteca Popular de Figueres els resums estadístics pertanyents a l'any 1051, la qual cosa ens és molt plaent reproduir per l'interès que poden contenir llurs xifres:

SALA LECTURA.

Llegidors: 10.353. — Obres: 14.575.

SERVEI DE PRÈSTEC.

Llegidors: 7.735. — Obres: 10.928.

Dies que la Biblioteca ha restat restat oberta al públic: 274.

Promig diari de lectors. — Sala de lectura: 37. Servei de préstec: 29.

Promig diari d'obres consultades. — Sala de lectura: 55. Servei de préstec: 39.

Han estat consultades 3.251 reuistes.

No voldríem pas altra cosa que veure ben augmentats els resums estadístics que s'hauran de confeccionar a finals d'aquest any.

Tingueu compte que les últimes
noves són sempre a
Calçats Pallac

El projecte primitiu de l'Estatut tenia 52 articles. El dictamen confeccionat per la Comissió en té 37. Un cop hagi passat pel Parlament en deurà tenir 13. Que tot sigui per la concòrdia...!

avant..!

el pròxim número sortirà
el dimecres, dia 24.
venda: llibreria batllosera.

Garatge "ESPORTIU"

Reparacions i pupilatges

Lluís Canadell, Germans

PLAÇA SALMERÓN, 6 (davant l'Estació)

FIGUERES

avant..!

el parlament espanyol no pot mutilar l'estatut de catalunya perquè és la voluntat sobirana d'un poble

martí vilanova... amic nostre

El marbre fred de la teva tomba l'hem adornat amb una branca de roure rodejada amb una cinta catalana, aquells colors que tant estimaves, que per dignificar-los sacrificares la teva vida, i que en caure occit et serviren de mortalla immaculada.

Color groc que recorda el metall que envileix als homes; color vermell que ahir eren ditades de sang i avui són viaranyes fressats per reivindicar la classe sofmesa.

Hem deixat una branca de roure que simbolitza la fortalesa de la nostra raça indomable.

Aquest any en homenatjar l'aniversari del teu traspàs és quan més latent se'ns fa el teu record, quan més ens adonem de la manca que fas a la nostra Pàtria.

El desitj fou cruel amb tu, plorà Martí; els que seguïrem les teves liberals doctrines, avui anem esmaperduts, puix de la boca dels homes que ens dirigeixen no en surten aquelles paraules sinceres que et brollaven de l'ànima

La teva decisió en resoldre greus conflictes, avui ens falta.

En anar a reconquerir part de les llibertats que ens robaren en temps passats, és quan voldríem tenir-te més aprop nostre.

La teva naturalitat d'infant contrasta amb l'especulació d'aquests polítiques que dels nostres més purs sentiments racials en fan porta-estendard de baixes especulacions materialistes.

L'aniversari de la teva mort, ens fa reviure bells records soterrats fa llargues anyades. Reunions de conspiradors de bona fe, gestes valentes des de l'oposició, promences que no s'han complert, pactes que jauen

a l'oblid, foc sagrat que va apagant-se a poc a poc, cendres que voleien empeses per vents de llibertat.....

I avui, en commemorar l'aniversari del teu traspàs, com a catalans i figuerencs, lamentem que els homes que regenten la nostra ciutat, algun d'ells es digué amic teu, en perpetuar la teva gesta, donant el teu nom de màrtir a un dels carrers de la nostra ciutat, no ho hagin fet amb els honors que et corresponien.

Però amic Martí, vindrà el triomf de la teva noble ideologia i llavors els companys que veritablement t'admiràvem t'homenajarem com cal. Si el teu cos reposa al cementiri, el teu esperit vibra arreu d'Ibèria, és la flamarada roja que assenyala el camí per on el proletariat ha de rutllar per conquerir un règim democrata, puix ningú més que els homes pastats en l'escola del dolor, poden governar amb actuació ben humana.

JOAN CARRERES I SALLERES

Martí Carreres Rebugent

El dia primer del mes en curs va fer vuit anys que morí en la nostra Ciutat, aquest lluitador republicà, d'història límpid i humà, defensor dels humils, el qual a impuls de noble temperament assolí pels treballadors de Figueres, la jornada de les vuit hores.

En motiu de l'aniversari del seu traspàs ens plau homenatjar-lo dedicant-li un pur sentiment de recordança.

preguntant...

¿per què senyors *clergues* de *La Veu* es fixen i capfiquen tant amb la política de la ciutat..?

¿no fóra preferible que es deixessin de fer tanta política... i siguin més puntuals a les misses... combregars... i sobretot en els enterraments que es el que els pertoca..?

¿per què senyors Puig Pujades, Guillaumet, Miravittles, Vidal i Pujolà, consellers i Alcalde del nostre Ajuntament, i no menys renombrats *burgesos* de la ciutat, no tanquen llur botiga el diumenge al matí..?

¿per què tenir *esclavitzada* la seva dependència aquestes *quatre hores* del diumenge al matí, senyor Alcalde i regidors, essent així que els pertoca tenir *tancat* per ésser descans dominical..?

¿quan s'adonarà compte el poble figuerenc que en el nostre Ajuntament no hi tenim el personal prou capacitat per a dirigir la ciutat..?

¿per què s'han de malgastar tantes pessetes per reparar tants carrers a la vegada... tenint encara per acabar l'enderrocament de casa la ciutat... vertader *water municipal*... acabar d'una vegada les escoles municipals tan necessàries pel poble... i el començament tan esperat i ja proposat de la plaça mercat... de tanta utilitat per la ciutat..?

¿que potser no estava prou luxós el carrer de *Cervantes* per l'entrada del centre *republicà-socialista de Figueres*, senyors dirigents de la casa la ciutat..?

¿però com volen ciutadans que la nostra ciutat millori, si el senyor Alcalde republicà-socialista, el seu diari predilecte és, encara, *La Vanguardia*..?

seguirem preguntant.